

بررسی تطبیقی عناصر کالبدی محله‌های قدیمی شیراز با شاخصه‌های رویکرد CPTED

محمد رضا محسنی^{۱*}، اهورا زندی آتشبار^۲، محمد مسعود^۳

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان (اصفهان)، گروه معماری، اصفهان، ایران

^۳ استادیار گروه معماری و شهرسازی دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران

چکیده

فضای همسایگی و محله، موضوعی است که در معماری معاصر شهرها به فراموشی سپرده شده است. با توجه به افزایش کمتی محله‌ها و هم‌چنین افزایش نگاه یک سویه کالبدی به آن‌ها، از امنیت آن‌ها کاسته شده و در نتیجه ظرفیت جرم‌خیزی، در فضاهای مسکونی و ترس از وقوع جرم در ساکنان محله‌ها، افزایش یافته است. در طراحی محیطی، رویکرد CPTED یکی از کارآمدترین رویکردها در مبحث افزایش امنیت است. محور اصلی این مقاله بررسی میزان مطابقت عناصر کالبدی محله‌های قدیمی شیراز با شاخص‌های رویکرد CPTED است. روش تحقیق ترکیبی از روش‌های توصیفی و تحلیلی، تفسیری - تاریخی است که اطلاعات مورد نیاز با استفاده از ابزارهای برداشت تصویری سامان‌مند، چک لیست‌های نظارتی و منابع اسنادی گردآوری شده است. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که اصول به‌کاررفته در طراحی محله‌های تاریخی شهر شیراز به اصول پایدار این رویکرد نزدیک است. این پژوهش مدخلی را برای بومی‌سازی رویکردهایی کارا از این دست ارائه می‌دهد که می‌تواند به افزایش امنیت محله‌های مسکونی کمک شایانی کند. دسترسی به این هدف که موضوع جستار این تحقیق بوده است در قالب نتیجه‌گیری ارائه شده است. بر این مبنا، با توجه به هویت محله‌های مسکونی ایرانی، راهکارهایی بر اساس رویکرد CPTED ارائه شده است که در نظر گرفتن آن‌ها در روند طراحی، می‌تواند به افزایش امنیت محله‌های مسکونی طراحی شده، متناسب با هویت ایرانی منجر شود.

واژگان کلیدی: امنیت، محله مسکونی، شیراز، رویکرد CPTED.

A comparative study of the physical elements in Shiraz traditional districts with the features of CPTED approach

Mohammadreza Mohseni

M.A. in Architecture, University of Art, Isfahan, Iran

Ahoura Zandiatashbar

M.A. Student, Islamic Azad University, (Isfahan) Khorasgan Branch, Department of Architecture , Isfahan, Iran

Mohammad Masud

Associate Professor, Department of Architecture and Urbanism, Art University of Isfahan, Isfahan, Iran

Abstract:

Neighborhood space and district is an issue that has been forgotten in contemporary architecture of cities. With regard to the quantitative increase of districts and also the increase of a unilateral physical view towards them, their security declines and consequently the capacity for crime increases in the residential spaces and fear of crime occurrence among the residents of the districts. In the environmental design, the CPTED attitude is one of the most effective approaches to enhance security. The main pivot of this article is to study the rate of agreements of the physical elements of old districts of Shiraz with the features of CPTED attitude. The research method is a combination of descriptive and analytical and historical methods and the necessary information has been collected by using the systematic visual taking tools, regulatory checklists, and documentary sources. The results of this research show that the applied principles in the design of historical districts of Shiraz are close to the stable principles of this method. This research presents an opening to the localization of efficient approaches like this which can help with the increase of the security of residential districts. This objective as the pivot of this research has been presented within the framework of concluding remarks. On this basis, with regard to the identity of the Iranian residential districts identity, certain approaches have been presented based on CPTED approach. Having considered them in the process of design, it can lead to the increase of the security in the designed residential districts proportional with the Iranian identity.

Keywords: Security, Residential Neighborhood, Shiraz, CPTED.